

**UCHWAŁA NR XXXVI/359/2021
RADY POWIATU SŁUPSKIEGO**

z dnia 30 grudnia 2021 r.

w sprawie Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w powiecie słupskim na lata 2021 – 2024

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) w związku z art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z późn. zm.¹⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w powiecie słupskim na lata 2021 – 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Słupskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jan Olech

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1038 i 1834.

Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr XXXVI/359/2021
Rady Powiatu Słupskiego
z dnia 30 grudnia 2021 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PROFILAKTYCZNY W ZAKRESIE PROMOWANIA
I WDRAŻANIA PRAWDŁOWYCH METOD
WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI
W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ
W POWIECIE SŁUPSKIM
NA LATA 2021– 2024**

Słupsk 2021

Spis Treści:

I. WSTĘP.....	3
II. REKOMENDACJE DLA POWIATOWEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDRAŻANIA PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W POWIECIE SŁUPSKIM	4
III. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE WDRAŻANIA PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ	5
IV. CELE PROGRAMU.....	6
V. ZAPLANOWANE DZIAŁANIA	7
VI. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU.....	8
VII. MONITORING I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	8
VIII. ZAKŁADANE REZULTATY	9

I. WSTĘP

Rodzina jest grupą osób powiązanych ze sobą poprzez pokrewieństwo, powinowactwo lub wspólne zamieszkiwanie. Jest podstawową grupą społeczną, na której opiera się społeczeństwo, a zarazem środowiskiem wychowawczym kształtującym postawy, normy oraz wartości dziecka. Postawy rodzicielskie i atmosfera domowa wpływają na kształtowanie jego osobowości.

Rodzice uczą dzieci postaw rodzicielskich, akceptacji, poszanowania praw, współdziałania, zaufania, właściwej dla ich wieku swobody. Dzieci obdarowane miłością i zrozumieniem wychowujące się w sprzyjających warunkach zachowują się poprawnie. Uczą się prawidłowych postaw społecznych, właściwej komunikacji, poznają akceptowane wartości, uczą się rozwiązywać trudne sytuacje. Jeśli atmosfera domu rodzinnego jest przesycona gniewem, agresją, przemocą, z którymi dorośli nie potrafią sobie radzić, dziecko też uczy się takiego zachowania. To właśnie od rodziców dzieci czerpią wiedzę o stosunkach międzyludzkich. Dzieci przejmują zachowania rodziców i powielają je w przyszłości. W rodzinach o zaburzonych kontaktach emocjonalnych dzieci nie odczuwają miłości i zrozumienia, są sfrustrowane i załężnione. Często prowadzi to do agresji i przemocy. Do prawidłowego rozwoju dziecka niezbędna jest atmosfera akceptacji i miłości, właściwa opieka i ochrona, które zapewnia mu poczucie bezpieczeństwa.

Nie istnieje idealny model wychowania. Rodzice wychowując dziecko często postępują intuicyjnie, kierując się wzorcami zaczerpniętymi od własnych rodziców lub znajomych. Nieprawidłowe metody wychowawcze najczęściej nie są skutkiem złej woli. Wynikają one po części z cech osobowości, jak i z braku umiejętności, a także z korzystania z niewłaściwie wybranych wzorców. Niestety same dobre intencje niekoniecznie niosą pozytywne efekty wychowawcze. W związku z tym istnieje potrzeba podejmowania działań profilaktycznych. Każda instytucja zajmująca się zjawiskiem przemocy powinna realizować wielopłaszczyznowe programy profilaktyczne, mogące przynieść pozytywne rezultaty w stosowaniu prawidłowych metod wychowawczych, a co się z tym wiąże, prawidłowym funkcjonowaniu człowieka w społeczeństwie.

Występowanie negatywnych zjawisk społecznych, takich jak: uzależnienia, przestępczość, ubóstwo, bezrobocie, choroby cywilizacyjne przyczynia się do stosowania wobec dzieci nieprawidłowych metod wychowawczych, bardzo często opartych na przemocy. Brak umiejętności radzenia sobie z sytuacjami problemowymi wzmacnia zachowania negatywne. Rodzina niedostatecznie wypełnia wtedy swoje funkcje, nie radzi sobie w sytuacjach kryzysowych, a rodzice nie wywiązują się ze swoich obowiązków wobec dzieci. W rodzinach dysfunkcyjnych często rodzice dopuszczają się przemocy psychicznej i fizycznej.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub

dobra osobiste osób, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc wobec dziecka, stanowi poważny problem społeczny, wobec którego nie można być obojętnym. Odpowiednio zastosowana profilaktyka może zapobiec stosowaniu niewłaściwych metod wychowawczych, występowaniu niepożądanych zachowań oraz pomóc w rozwiązywaniu problemów występujących w rodzinie.

Zgodnie z zapisami wyżej wymienionej ustawy do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą. Mając świadomość dużego znaczenia właściwego przebiegu procesu wychowawczego u dzieci oraz konieczności respektowania ich praw, realizując obowiązek nałożony przez ustawodawcę przy uwzględnieniu wyników przeprowadzonych badań ankietowych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku opracowało niniejszy program, będący kontynuacją działań realizowanych w ramach programu profilaktycznego w latach 2018 – 2020.

II. REKOMENDACJE DLA POWIATOWEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDRAŻANIA PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W POWIECIE SŁUPSKIM

Powiatowy Program Profilaktyczny w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Powiecie Słupskim na lata 2021 – 2024 wpisuje się w następujące dokumenty strategiczne:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 przyjęty uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r.;
- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2021 – 2025 przyjętą uchwałą XXV/243//2021 Rady Powiatu Słupskiego z dnia 23 lutego 2021 roku;
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2024 przyjęty uchwałą nr XXVIII/277/2021 Rady Powiatu Słupskiego z dnia 25 maja 2021 roku.

III. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE WDRAŻANIA PRAWDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ

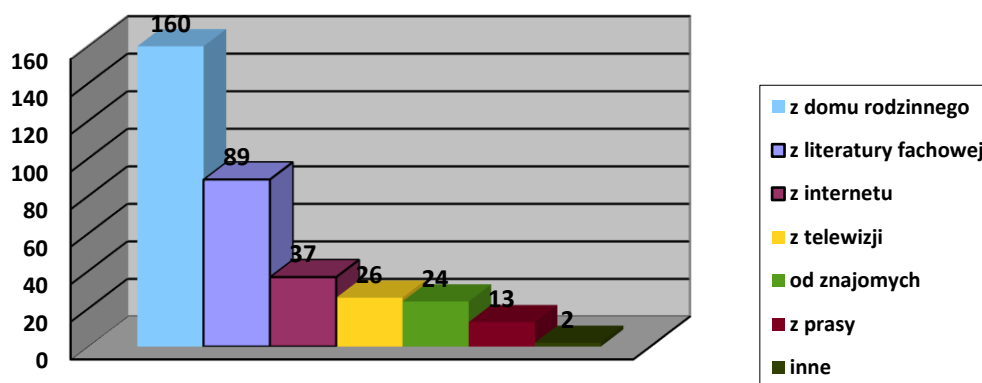
Istnienie zjawiska przemocy oraz potrzeb z zakresu prowadzenia działań dotyczących promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w powiecie słupskim potwierdzają wyniki badań ankietowych przeprowadzonych na potrzeby opracowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2024, a także programów profilaktycznych. Ankiety zostały wypełnione przez 48 pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej powiatu słupskiego oraz 215 rodziców mieszkających na terenie powiatu słupskiego.

W ocenie pracowników socjalnych poziom kompetencji rodzicielskich może być przyczyną przemocy w rodzinie. Wskazano kilka istotnych obszarów w tym zakresie: powielanie niewłaściwych wzorców wyniesionych z domu rodzinnego (11 proc.), brak umiejętności rozwiązywania konfliktów (11 proc.), nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami życiowymi (8 proc.), brak wiedzy i umiejętności wychowawczych (8 proc. udzielonych odpowiedzi) oraz brak umiejętności właściwej komunikacji wśród członków rodziny (8 proc.).

Z tymi wynikami korespondują również odpowiedzi rodziców, z których 46 procent twierdzi, iż wiedzę na temat metod wychowawczych czerpią z domu rodzinnego. Natomiast 67 proc. ankietowanych przyznało, że wychowuje swoje dzieci w sposób zbliżony do swoich rodziców. Pozwala to wnioskować, że metody wychowawcze często są powielaniem schematu wyniesionego z domu rodzinnego. W sytuacji rodzin o niskiej świadomości wychowawczej istnieje duże prawdopodobieństwo, że stosowane metody nie będą właściwe. Może to skutkować wystąpieniem różnego rodzaju problemów opiekuńczych i wychowawczych, a w konsekwencji wystąpieniem lub nasileniem problemu przemocy.

Wykres 1.

Wiedza na temat metod wychowawczych według wskazań uczestników badania

Źródło: ankieta Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku skierowana do rodziców z powiatu słupskiego.

Analiza kolejnych pytań potwierdza dużą potrzebę edukacji w zakresie metod wychowawczych. 58 procent ankietowanych rodziców przyznaje, że nie wie jak zachować się w stosunku do nieposłusznego dziecka i jak reagować w sytuacjach trudnych i problemowych. Aż 84 procent rodziców przyznało się do stosowania kar wobec dzieci, 6 procent wskazało na stosowanie krzyku i gróźb, a ponad 1 do wymierzania klapsów. Wyniki badań wskazują, że w praktyce wychowawczej znaczące miejsce zajmują kary i zachowania niepedagogiczne. Nieodpowiednie środki wychowawcze przyczyniać się mogą, z jednej strony, do kształtowania niepożądanych dyspozycji i cech zachowania takich jak: agresywność, brutalność, bezwzględność, a z drugiej strony do braku odwagi, uległości i obłudy. Według ankietowanych pracowników socjalnych najczęstszymi błędami wychowawczymi rodziców są: brak konsekwencji – 15 proc., agresja i przemoc słowna, przemoc fizyczna – 14 proc. oraz niepoświęcanie czasu dziecku, zaniedbywanie – 11 proc.

84 proc. ankietowanych rodziców oraz 94 proc. pracowników socjalnych pracujących w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie słupskim uważa, że brak umiejętności wychowawczych może prowadzić do występowania przemocy w rodzinie. Dane te potwierdzają potrzebę promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych. Nie można pominąć również faktu, że w przeprowadzonym badaniu 100 proc. pracowników socjalnych udzieliło odpowiedzi, że istnieje potrzeba edukacji rodziców w zakresie wdrażania prawidłowych metod wychowawczych względem dzieci.

Przeprowadzone badania potwierdzają, że metody wychowawcze mają istotny wpływ na rozwój dzieci. Oddziaływania wychowawcze rodziców powinny być tak przemyślane, aby zapewniały warunki wszechstronnego rozwoju dziecka. Istnieje więc potrzeba realizowania programu profilaktycznego kształtującego postawy rodzicielskie. Przeprowadzone badania dowodzą, że zjawisko przemocy w rodzinie jest powiązane z brakiem umiejętności wychowawczych rodziców. Program wdrażania prawidłowych metod wychowawczych daje możliwość podejmowania działań zmierzających w kierunku budowania i wzmacniania rodzin w powiecie słupskim oraz zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie.

IV. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest zmniejszenie skali przemocy wobec dzieci w rodzinie w powiecie słupskim poprzez wspieranie i podejmowanie działań profilaktycznych w stosunku do rodzin zagrożonych przemocą.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej znaczenia stosowania prawidłowych metod wychowawczych;

- zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy w zakresie kompetencji i umiejętności wychowawczych, rozwiązywania kryzysów, komunikacji interpersonalnej w rodzinach dotkniętych i zagrożonych przemocą;
- promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich,
- zwiększenie kompetencji i umiejętności wychowawczych w rodzinach dotkniętych i zagrożonych przemocą;
- zapobieganie powielaniu niewłaściwych wzorców wychowawczych rodziców;
- wspomaganie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w prawidłowym pełnieniu ról społecznych.

V. ZAPLANOWANE DZIAŁANIA

1. Organizowanie warsztatów kompetencji wychowawczych wspierających rodziców we właściwym wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wdrażaniu prawidłowych metod wychowawczych. Podczas zajęć uczestnicy będą mieli możliwość nabycia umiejętności wyznaczania granic i zasad w stosunku do dzieci. Warsztaty będą doskonaliły umiejętności komunikacyjne i aktywnego słuchania. Będą systematyzować wiedzę i dotychczasowe doświadczenia w zakresie pracy z dzieckiem oraz dostarczą praktycznych wskazówek dotyczących motywowania dzieci do nauki. Warsztaty prowadzone będą w formie ćwiczeń w grupie, wypowiedzi na forum, burzy mózgów, wykorzystania osobistych doświadczeń uczestników. Warsztaty odbędą się raz lub dwa razy do roku, w zależności od potrzeb. Wezmą w nich udział rodzice z rodzin, w których występuje zjawisko przemocy, zagrożonych zjawiskiem przemocy lub przeżywających trudności wychowawcze. Osoby te będą rekrutowane przez pracowników ośrodków pomocy społecznej w powiecie słupskim.
2. Udzielanie specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej w zakresie pracy z dzieckiem i stosowania odpowiednich oddziaływań wychowawczych. Członkom rodzin zgłaszającym problemy opiekuńczo-wychowawcze udzielana będzie indywidualna porada psychologa lub pedagoga zatrudnionego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
3. Udzielanie wsparcia rodzinom starającym się o powrót dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej w zakresie wdrażania prawidłowych metod wychowawczych i kształtowania właściwych postaw rodzicielskich. Rodziny starające się o powrót dzieci umieszczonych czasowo w pieczy zastępczej, będą mogły skorzystać z indywidualnej porady psychologa i pedagoga zatrudnionego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,

w zakresie wdrażania prawidłowych metod wychowawczych i kształtowania właściwych postaw rodzicielskich.

4. Udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych.
5. Publikowanie na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie o właściwych oddziaływaniach wychowawczych, zamieszczanie linków do prowadzonych kampanii z zakresu wdrażania właściwych wzorców wychowawczych.

VI. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU

Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w powiecie słupskim kierowany jest do:

1. rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie,
2. rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności współpracujących z asystentami rodziny,
3. rodziców biologicznych dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej, podejmujących działania zmierzające do powrotu dzieci pod ich opiekę,
4. społeczności lokalnej.

Realizatorami programu będą specjaliści zatrudnieni w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku, którzy współpracować będą z pracownikami ośrodków pomocy społecznej z powiatu słupskiego, w szczególności w zakresie rekrutacji rodzin do planowanych działań szkoleniowych.

VII. MONITORING I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Monitoring będzie odbywał się w cyklach rocznych. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku będzie przedkładał Radzie Powiatu Słupskiego informacje o realizacji Programu, które będą integralną częścią corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

Realizacja powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w powiecie słupskim finansowana będzie ze środków własnych powiatu słupskiego. Nie wyklucza się możliwości pozyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych.

VIII. ZAKŁADANE REZULTATY

Poprzez promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych oczekuje się zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Działania wykonywane w ramach programu mają pomóc w prawidłowym funkcjonowaniu rodzin. Mają również uświadomić rodzicom, że są odpowiedzialni za swoje dzieci i od nich zależy ich rozwój i funkcjonowanie w dorosłym życiu. Program ma również ukierunkować rodziców w zakresie wspierania i motywowania dzieci w rozbudzaniu ich zdolności i zainteresowań. Poprzez propagowanie pozytywnych wzorców i wartości, ma przyczynić się do rozwoju moralnego i społecznego rodzin w powiecie słupskim. Pośrednio ma również przyczynić się do spadku liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.